

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
Vidéken: félévre 8 kor., negyedévre 4 kor. — fill.

FŐSZERKESZTŐ:

BENEDEK JÁNOS.

POLITIKAI ROVATVEZETŐ:

Dr. BOROSS LAJOS.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:

SZÉKELY IMRE.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főtér 42. szám. Lamprecht palota
első emelet, az udvarban.

Az új terhek.

— április 18.

Az új ágyukra 30 millió s ebből tíz és fél a mi részünk. Az udvartartásra két millióval több, mint eddig.

Ily nagy összegeket csak vagyonos országtól lehet ily célokra kívánni; az országnak tehát a vagyonosodás kézzeifogható bizonyítékát kell szolgáltatnia, s ebből kifolyólag pénzének kellennie a legkülönbözőbb szükségletekre, még pedig most, éppen most, mikor a fentebbi kiadások is terhelni fogják.

Milyen fokig irányította ez a logika a költséges javaslatok tervezésénél a Széll-kormányt, amelynek kezdeményezésére vezethetők vissza e javaslatok s ezeknek folyamánai... ezt most már meddő vállalkozás lenne vizsgálni. — A fizetésrendezésekre vonatkozó javaslatokat az egész közvélemény helyeslőleg fogadta, csak az adózó polgárok némely rétegei zúgolódtak miattuk. És most már úgy áll a dolog, hogy olyan összegre rugnak a tervezett több-költségek összesen, hogy méltán kérdezhajjuk a pénzügyminisztertől, vajjon milyen új forrása fakadt a nemzetily váratlan és gyors vagyonosodásá-

nak, mely oly jelentékeny jövedelmi többletet ad, hogy e növekedésből az állam magának nyolczvan és néhány milliót elsajátíthat s ezt akár közvetlen, akár közvetett adó alakjában be is szedheti.

Magyarországnak 20 millió lakosa van; az évi költségzaporulat legalább is 80 millió lévén, minden fejre 4 korona adóemelést esik. A ma született gyermek fejét holnap már sújtja ez az adóemelést.

Vagy talán a régi adókból is kitelik e nagy költségzaporulat? Ezt feltenni jogosultak nem vagyunk, mert ez azt jelentené, hogy eddig az elkerülhetetlen erősebben adóztatatta a kormány a népet. Ha megtette, nagyon hibás volt és ellentétbe helyezkedett a legrendezettebb államoknál követettrendszerrel, hol (mint például Angliában) azonnal leszállítatik valamely terhesebb adó, mihelyt a befolyó adóösszeg meghaladja az államszükségletet. Igaz, hogy az „ex-lex“ idején esetleg jó volt a nagy adórezerva, de még jobb lett volna nem követni oly politikát, mely az „ex-lex“ et egyenesen ráerőszakolta a nemzetre.

Ami az alaptételeket illeti, ezek a kormány felfogása szerint mindenesetre az ágyu-költség és a cizvilista-emelés.

Az új ágyukra kiadott pénz Ausztriába vándorol; ott jut vissza anyag-érték és munkabér alakjában a polgárok zsebébe. A kör bezáródik, magyar zsebből indul ki a pénz, a közös kormány felhasználja s ezen át az osztrák zsebbe jut. Minden ágyuöntőde és minden arzenál Ausztriában van. Ha valami ellenség Ausztriát elfoglalná, a közös uralkodó magyar királysága maradna bár, de itt ágyukat, töltényeket készíteni nem lehetne.

Az udvartartásra kiadott pénz szintén Ausztriába folyik; alig egy tizedrésze kerül vissza magyar zsebekbe. Részben Bécsben tölti el az udvar a magyar pénzt és részben Ausztria más városaiban folyik szét, hol az ötven egynéhány osztrák főhercegi sarjadék lakik, él és virágzik, házassodik és új főhercegekkel disziti az uralkodó családot, a családfő pedig, az őz uralkodó gondoskodik a szaporodókról, róla pedig a magyar nemzet gondoskodik.

Kérdem ismét, hol van az a nagy vagyonosodás, a mely a nagy költség-növelést igazolhatná?

Mivel növelheti egy tőkeszegény, kihasználta földü, rossz éghajlata, kedvezőtlen munkásviszonyok közt élő, rossz geográfiai

Az okoskodókhoz.

Akármit beszéltek:
— Teljes életemben
A jó Isten áldott
Gondviselő keze
Nyugodott felettem!

Akármit beszéltek:
Én ezerszer láttam
Félém hajolni Őt,
Életemnek egy-egy
Nagy pillanatában!

Akármit beszéltek!
Akárhogy beszéltek:
Több nekem a szívem,
Mint a ki kietlen,
Bus bölcsekedésnek!

Ti az észben hiszték,
Én szívemnek élek...
Ti okoskodjatok,
Én hiszek Istenben,
Akármit beszéltek!

Szabolcska Mihály.

Nerli.

Irta: Anatole France.

Abban az időben Nerli Miklós bankár volt Firenze városában. Ha az óra kilencet ütött, ott ült a pulája előtt és mikor háromra járt az idő, még mindig ott volt és egész nap számokat írt a tábláira. A császárnak és a pápának adott kölcsön pénzét. És ha az ördögnek nem hiteltelt, annak oka csak az volt, hogy félt, hogy rossz üzletet köt vele. Nerli vállalkozó szellemű és bizalmatlan ember volt. Kincseket gyűjtött és kifosztotta az embereket. Ezért tisztelték is Firenze városában. Palotában lakott, ahová az Isten napja csak keskeny ablakréseken jutott be. És ezt okosan tette, mert a gazdagok lakásának olyannak kell lenni, mint egy várnak, ahol erőszakkal védik meg azt, amit esellel szereztek.

Nerli palotája tehát rácsossal és lánczccal volt elrekesztve.

Belül a palota falait festmények borították: női alakok, amik az erényeket jelképezték, patriarkák, próféták és Izrael királyai. Azonkívül szőnyegek voltak felfüggesztve, amit Nagy Sándor és Tristan vi-

selt dolgait ábrázolták, amint regényekben meg van írva. Nerli hivatkozott a vagyonával, mert kegyescsélu alapítványokat tett a város javára. A város falai mellett kórházat építtetett, amelynek domboru és színes frize saját élete nevezetesebb tetteit mutatta. A Sancta Maria Novella-templom oltára felett a saját festett képe lógott, mert sok pénzzel járult a templom építésének a befejezéséhez. A képen összekulcsolt kézzel térdelt a Boldogságos Szűz lábánál. Meg lehetett ismerni vöröse gyapjusipkájáról, prémes köpönyegéről, sárga, duzzadt arcáról és kicsi, élénk szeméről. A Boldogságos Szűz másik oldalán alázatosan állt Nerli jószágos neje. Vismontova Mona, oly szerény és szomorú pillantással, hogy nyilván senkinek sem tetszhetett.

Nerli egyike volt a köztársaság első polgárainak. Minthogy sohasem beszélt a törvények ellen és nem törődött sem a szegényekkel, sem azokkal, a kiket a hatalmasok vezeklésre és számkivetésre ítéltek, a hivatalnokok szemében megőrizte nagy tekintélyét, amit óriási vagyonával szerzett.

Mikor egy téli éjszakán később jött haza a palotájába, mint rendesen, kapuja előtt egy csomó félig meztelen koldus ro-

MODERN GŐZMOSODA Debreczen, Széchenyi-u. 42.
Telefon. Gyűjtő kocsí.

helyzetü, nyerstermelő ország az adózó képességét?

Egy jó esztendő a megelőző rosszsal szemben több száz milliónyi közbizonyosodást jelenthet egy évben. De mi volt a megelőző évben s mi lesz a jövőben? Az átlagot kell venni, a bizonytalan termésű mezőgazda államokban s ha ezt vesszük, azt látjuk, hogy nálunk a földművelés rég megszűnt vagyonosodási eszköz lenni... elég, ha megélhetési eszköz marad, ami szinte kétes, mert a nyerstermények ára folyton csökken, ami természetes ts, mint-hogy idevezet a közlekedési eszközök folytonos szaporodása, a vitelbér allandó mérséklése, a tőke olesobbodása, a kézimunkának a gépmunka által történő kiszorítása.

Magyarország főbb terményeiben már közel áll ahhoz a termelési költséghez, melyet alig fedez az eladási ár. Miképpen halmozható a fejlődésében szükségszerűleg korlátozott országra, nyolczvan millió teherszaporulat egyszerre?

Az adózó képességet csak az iparfejlesztéssel lehetne növelni. Ennek azonban útját állja a közös vámterület, melynek keretén belül csak nagyon nehezen, igen lassan és nagy áldozatok árán fejleszthetjük az ipart.

A közös vámterülethez mégis görcsösen ragaszkodik a kormány s ebben támogatja a nagyobb földbirtokos osztály érdeke is

Egyrészt tehát a költségek emelése, másrészt az adózási képesség figyelembe nem vétele mély aggodalmat kell hogy keltsen minden józan magyar elmében és minden mélyen érző honfiszivben.

Az ütközési pontok ismét közelnek a parlament porondján s a jövő ismét sötét színekben tűnik fel a nemzet előtt.

Kossuth Ferencz.

A falu jegyzője.

— április 18.

A magyar közigazgatásnak van egy sajátos osztálya: a községi jegyzői kar. A jegyzők az államgépezet mozgó kezei, a tudatlan nép tanácsadói, ügyvédjei, művelői, ő nélkülök nem lehet elképzelni sem törvénykezést, sem közigazgatást, sem katonaságot. Egy személyben vezeték a községek ügyeit, védik a nép érdekeit, összeegyeztetik azokat az állam érdekeivel. Kezelik az adót, kivetik és behajtják, sorozás elé állítják a legényeket és nyilvántartják őket, anyakönyvvezetők, árvaszéki, rendőri, telekkönyvi, bírósági, pénzügyi, katonai és gazdasági ügyekben egyedül való tényezők a községben. Sok volna felsorolni mindazt, ami az ő kötelességük s amely munkák huszad részét a törvényhatósági városokban jogvégzett és kitűnően javadalmazott állású urak intézik el. Kezükben összpontosulnak az állami és megyei közigazgatás végső szálai s főként attól függ mindig annak menete, hogy milyen jegyzői kara van az országnak.

Ennyi megterhelhetés, ennyi felelőség és óriási figyelmet érdemlő munka után, a javadalmazásukból megélni is alig tudnak a magyar nótáriusok. Nem mondjuk, hogy mindenütt nyomoruság az életük, mert hiszen gazdagabb vidékeken uri javadalmazásban részesülnek, de a tulnyomó résznek rosszabb dolga van, mint a néptanítónak. Többször jajdultak fel. Többször kongresszusoztak, gyüleseztek,

feliratoztak, deputációztak a jegyzők s évtizedek kitaró nehéz küzdelme után jutott el csak panaszuk a magyar kormány elé. Most aztán, ahogy mondani szokták: kiszurják a szemüket néhány forinttal. Elvégre aki nyomorban van, a legkisebb alamizsnát is elfogadja, meg is köszöni szépen, de azért csak panaszkodik, csak szenved továbbra.

A központi jegyzőegyesület is megvitatta a Ház asztala elé került javaslatot, de bizony nem találta azt olyannak, mely jogos igényeik kielégítésére alkalmas volna. Hat pontban összefoglalták új kívánságaikat s elhatározták, hogy tovább fognak küzdeni azért. Követelnek megfelelő lakást vagy 450 korona lakpénzt, öt ízben visszatérő 200—200 korona korpótléket, hogy fizetésüket előleges részletekben az adóhivatal pénztárából kapják, a segéd- és aljegyzők részére 200 korona lakáspénzt és 100—100 korona korpótléket s hogy a jegyzői földek felbecsüléséhez vármegyéként egy jegyző is kiküldessék, végül — ami legfontosabb — a nyugdíjügy kellő rendezését.

Akik ismerik e viszonyokat, azok nem kételkedhetnek e méltányos kérelmek teljes jogosságában. Nem kételkedik azokban a miniszterelnök sem, aki közvetlen érintkezés révén ismerte meg a jegyzői kar derék tagjait, de hát, szerinte, egyelőre nem lehet minden kívánságot teljesíteni. A jövőre bizza azt a miniszterelnök, a jegyzők pedig elülről kezdik a kenyérküzdelmet. Szegénységükön csak enybit most a kormány, fehérebb kenyeret tesz csupán az asztalukra, de hiányozni fog most is ami, eddig hiányzott, a hus.

Tudja pedig azt a kormány is és tudja mindenki, hogy csak akkor lehet jó a közigazgatás, a közbizalom, ha a jegyzők minden pereznői idejüket községüknek és az államnak szentelik. Anyagi gondokkal

hanta meg, akik könyörögve nyújtották felé a kezüket.

Durva szavakkal kergette el őket. De az éhség a koldusokat vadá és mohóvá tette, mint a farkas. Körülögták és kenyeret kértek tőle rimánkodó, rekedt hangon. Már le akart hajolni, hogy követ emeljen fel és mezdobja a koldusokat, amikor egyszerre látta, hogy egy szolgálja jött arra és a fején kosárban fekete kenyeret vitt, ami a kocsisoknak és a cselédségnek volt szánva. Megállította a kosaras szolgát, mindkét kezével belelyult a kosárba és a koldusok közt kenyeret osztott szét. Aztán bement a palotájába, lefeküdt és elaludt. Almásan szelűtés érte és olyan hirtelen halt meg, hogy azt hitte, hogy még az ágyában van, mikor már egy más helyen volt, ahol Szent Mihályt látta, akit a testéből kiáradó Glória vett körül.

Az arkangyal kezével éppen törülgette a mérleg két serpenyőjét. A súlyosabb serpenyőben megismerte Nerli az özvegyek ékszerét, amit zálogban visszatartott, az aranytallérok halmazát, amit jogtalanul tartott meg és néhány különösen szép aranyt pénzt, amilyen csak neki volt és amiszorával vagy lopással szerzett. Nerli mindéből megsejtette, hogy itt egész életét mérlegelik. Figyelmessé és szomoruvá lett.

— Messer San Michele — szólt az arkangyalhoz, — ha a mérleg egyik serpenyőjébe összes nyereségemet teszed, ne feledkezz meg a jó cselekedeteimről sem, amik jószívűségemet mutatják. Gondolj a Sancta Maria Novellatemplomra, amelynek építését jó harmadrészben fedeztem, a kór-

házra, amit egészen az én pénzemem építették.

— Ne féj semmit, Nerli Miklós, — felelt az arkangyal. — Nem feledkezem meg semmiről.

Glóriás kezével a könnyebb serpenyőre tette a Sancta Maria Novellatemplomot és a domboru, színes frizú kórházat. De a serpenyő nem szállt alá.

Nagy nyugtalanság szállta meg a bankárt.

— Messer San Michele, — kezdte újra — keress még valamit a javamra. Ebbe a könnyebb serpenyőbe még be lehetne tenni Szent János áldozó-üstjét és Szent Andrea karosszékét, amelyben Krisztus urunk keresztelése van gyönyörűen kifiragva. Sok pénzembe került.

Az arkangyal az áldozó-üstöt és a karosszékét is beletette a könnyebb serpenyőbe, de az sem szállt alá. Nerli érezte, hogy hideg verejték gyöngyözik a homlokán.

— Messer San Michele, — kérdezte — bizonyos, hogy ez a mérleg jól mutat?

Szent Mihály mosolyogva felelte, hogy ez nem olyan mérleg, amelyet a firenza kalmárok vagy a velencei bankárok használnak. — Nerli elsápadt és felsőhajtott:

— Tehát ez a templom, ez a kórház, ez az üst és ez a szék nem nyomnak annyit sem, mint a pehely vagy a szalmaszál?

— Te mondd, — felelte az arkangyal. — És eddig bünszidnek terhe nagyobb, mint jó cselekedeteidnek nyomatéka.

— Tehát a pokolba kerülök? — szólt

a firenzei. És a borzalomtól vaczogott a foga és könnyel telt meg a szeme.

— Csak türelem, Nerli Miklós, — mondta az égi mérlegelő és azelid, csillapító tekintetével nézett a meggyötört emberre. Csak türelem. Még nem vagyunk a végén.

És az arkangyal fogta a fekete kenyeret, amit a gazdag halála előtt dobott oda a szegényeknek. A jócselekedetek serpenyőjébe tette, amely hirtelen leszállt, míg a másik felemelkedett. A két serpenyő egyensúlyban maradt. A mérleg nyelve már nem ingott jobbra-balra, hanem vesztig volt. A bankár nem hitt a szemének.

Az arkangyal megszólalt:

— Látod, Nerli Miklós, hogy nem kellesz sem a mennynek, sem a pokolnak. Menj vissza Firenzébe, sokasítsd meg a fekete kenyereket, amiket éjjel, mikor senki sem látott, magad osztottál ki a szegények közt és meg vagy mentve. Mert az ég nem csak a megtért bűnösök előtt nyílik meg, akik itt sirnak, hanem még a gazdag előtt is. Sokasítsd meg a fekete kenyereket, amiket a serpenyőben láttál. Menj!

Nerli felébredt az ágyában. Elhatározta, hogy követi az arkangyal tanácsát és meg sokasítja a kenyereket, hogy a mennybe jusson, ahová vágyakozott. És ez sikerült is neki.

Ama három év alatt, amit első halála után a földön töltött, jószívű volt a szerencsétlenek iránt és adakozó a szegények iránt. És mikor három év múlva másodszor is meghalt, a boldogok országába jutott.

megterhelve azonban nem is képesek arra, hogy magasztos hivatásuknak, rengeteg munkájuknak kellőképpen megfeleljenek, hogy kiterjessék figyelmüket mindenre, ami az állam és a polgárság érdeke. A jegyzők helyzetének javítása tehát nem egy testület, nem egyesek, hanem az egész ország érdeke. Mert mit csinálna akkor az állam, ha a falu jegyzői egy napon letennék a pennát és így követelnék helyzetük javítását.

Aki ért a közügyekhez, aki ismeri a jegyzők munkakörét, az elképzelheti azt a zürzavart, felfordulást és anarchiát, amit a harcznak ez a módja idézne elő és akkor láthatná mindenki, hogy bizony nagyon is jogos, nagyon is szerény a jegyzők követelése, amely elől elzárkózni igazságtalan dolog.

Két gyilkosság.

— (Saját tudósítónktól.) —

— ápr. 18.

Gyilkos testvér.

Lokk községben atyjuk halála óta közös háztartásban és a legjobb egyetértésben élt egymással a két Madár testvér: Flore és Vaszali. Nemrégiben azonban, mikor atyjuk vagyonán megosztzkodtak, egy darab földön, amely összevissza néhány négyzet-ölnyi, — összepereltek. Mindegyik magáénak tartotta s magáénak is követelte ezt a kis földet s így aztán természetesen vége lett a jó egyetértésnek a testvérek között. Pört indítottak egymás ellen, ügyvédek fogadtak s már meg is kapták az idézést a bíróság előtti tárgyalásra.

Tegnap a hajnal már künn találta a két testvért a mezőn. Szántottak néhány fordulót s egyszerre csak összeszólkodtak. Köszöntötték egymást, de a köszöntést csakhamar szitkozódás követte.

— Hiába keresel hamis tanukat a faluban, mondotta Vaszali, a fiatalabbik testvér, azt a földet csak nem kapod meg!

— Te vagy a hamistanu-szerző, te gazember... mondta Flore a másik testvér.

Néhány sértő szót váltottak még, azután Madár Flore, fölkapta az ekéje mellett levő veremvágót s úgy fejbe ütötte a testvérét, hogy az menten össze-rogyott és meghalt. Madár Florét azonnal letartóztatta a csendőrség.

A régi haragosok.

A másik emberölés Berettyó Szent-Mártonban történt. Két régi haragos Szilágyi Imre és Szilágyi János számoltak le egymással. Fél életen keresztül gyűlölködtek, veszekedtek, pereltek egymással, most aztán a sok összegyűlt keserves gyűlölet kést adott a két régi ellenség kezébe.

A berettyóújfalui csendőrség telefonon jelentette a nagyváradai ügyészségnek, hogy tegnap este Szilágyi János és Szilágyi Imre parasztgazdák összeverekedtek. Késsel rohantak egymásra s Szilágyi János úgy megszurta Szilágyi Imrét, hogy az rögtön meghalt. Szilágyi János is súlyosan megsérült.

A királyi ügyészség a vizsgálat megajtásával a berettyóújfalui járásbírószágot bízta meg.

Termékeny mamák.

Érdekes statisztika.

április 18.

Lapozgatván a most kiadott statisztikai évkönyvben, arról is megtaláltuk a kimutatást, hogy a magyar birodalom területén az anyák hány esetben örvendeztetik meg az apákat azzal, hogy ikreket szülnék.

És pedig hol kettest, hol hármast, hol pedig négyest, mert hát ilyen esetek is előfordulnak. Azoknak az anyáknak a száma, akik két gyermekkel ajándékozzák meg férjeiket, jóval nagyobb, mint gondolnánk, mert hát ilyen mama évenként 9—10 ezer akad. Kilenczernél kevesebb az utóbbi évtizedben nem is fordult elő.

Ha most már azt vesszük tekintetbe, hogy a három gyermeket szülő nők száma hányra rug, igen természetes, hogy amazokéhoz képest nagy esést vagyunk kénytelenek konstatálni, mert a hármásokkal kedveskedő mamák nem igen hányják-vetik egymást.

A statisztikai kimutatás szerint ilyen szapora asszony évenként már csak 80—90 akad.

Mondani sem kell, hogy még kevesebb azok száma, akik négy gyermeknek adnak életet. Ilyen, négy gyermeket szülő boldog anya egy-egy esztendőben legfeljebb 4 akad, de ez a négy persze 16 gyermekkel szerepel.

Az 1902-iki esztendőre vonatkozó kimutatás szerint kettős ikrek 9562 esetben születtek. Az ikrek közül 9618 fiú, 9506 pedig leánygyermek volt. Hármás szülés 91 esetben történt s a csecsemők között 130 fiú, 143 pedig leány volt.

A négyesek esete mindössze négy volt. És az így napvilágot látott 16 gyermek közül 10 fiúnak, 6 pedig leánynak született.

Kefegyári munkások tüntetése.

Megtámadott rendőrfőkapitány.
Ostromállapot a főútcán.

április 18.

A kefegyári munkások sztrájkja elmérgesedett s tegnap az utcai csöcselékkel egyesülve a sztrájkvezetők olyan botrányt rendeztek, hogy Debreczen valóságos ostromállapot slatt állott.

Egész délután tüntettek a sztrájkvezetők, lelketlen bujtogatók, akik megtudták, hogy a munkások nagyobb része munkába akar állani.

Ma ugyanis a két kefegyárban az üzemet meg akarták kezdeni, de a tegnapi botrányok után már csak 3—400 ember akart munkába állani, azonban ezeket is megakadályozták ebbeli szándékukban.

Tegnap vasárnap délután 2 órakor gyűlést tartottak a munkások az olajútbeli sztrájkterületén, ahol a többi iparágakat üzö munkások is jelen voltak. A munkások egész délután fel s alá vonultak a főútcán, mindenütt éljenezve a sztrájkot s abcuzogva, különösen a rendőrséget s a főkapitányt, a ki a sztrájkolók ellen nagyon erélyes intézkedéseket tett.

Este azután Végh Gyula főkapitányt,

aki a városháza előtt hazatérésre szólította fel a büntető tömeget, megtámadták. Hatalmas közpör zudult feléje, azonban a kövel csak a városháza földszinti helyiségének ablakait zúzták be, kárt nem tettek emberben.

Végh Gyula a városházára menekült s onnan telefonoztak a katonaságnak. A 7. huszárok és a 39. gyalogezred egy százada vonult ki erre s megszállotta a városháza udvarát. Egy katonai őrzőjárat pedig végig vonult az utcákon takarodót dobolva, amely rendszerint azt jelenti ilyen izgalmas időkben, hogy kiki térjen haza.

Az utcákról azonban senki sem mozdult. Sőt a városháza előtt egyre nagyobb lett a csoportosulás, mely folyton abcuzogott.

Erre a rendőrség utasítást kapott, hogy verje szét a tömeget. Lovas és gyalogrendőrök neki rontottak a tömegnek, melynek persze több sebesültje volt.

Diószegi rendőrpapancsnok és Nagy Lajos súlyosan megsebesültek, utóbbi eszméletlenül szállítottak be a közkórházba.

Letartóztattak 11 embert, akik részt vettek a tüntetés rendezésében.

Ma reggel azután úgy a Falk, mint a Stern-féle gyárakban meg akarták kezdeni az üzemet, azonban a jelentkező 3—400 munkást nem engedték a sztrájkvezetők munkába. Együtt vonultak azután vissza a városba. Így a gyárakban tovább is szünetel a munka. A városban erős rendőri készenlét van mindenütt s lapunk zártáig rendezavarás sehol sem történt.

A főkapitány intézkedett az iránt is, ha netalán ma este a zavargások megismétlődnének, a katonaság készenlétben legyen.

NAPI HIREK.

— **A városházáról.** Oláh Károly tanácsnok ma délelőtt a debreczeni színtársulat képviselőjében Budapestre, a színeszeti egyesület közgyűlésére utazott.

— **A nagyerdei tennys pályák.** A városi tanács felhívja a nagyerdei tennys pályák bérlőit, hogy május 1-ig jelentkezzenek, mert a jelzett időn túl a meglevő tennys pályák az új jelentkezőknek adatnak ki.

— **A katolikus temető kivágott fái.** A tanács mintegy három hét előtt, a rendőrség egy jelentése alapján, melyben az volt elmondva, hogy a róm. kath. temetőből a város tulajdonát képező fák nagy részét kivágták, megbizta a mérnöki hivatal, vizsgálja meg ezt az ügyet és állapítsa meg a kivágott fák értékét. A mérnöki hivatal megállapította, hogy mintegy 1100 korona értékű fát vágtak ki, melynek egyharmad része városi területből való. — Azt is megállapították, hogy a kivágott fákat közczélra, temető kerítésre használták fel. A tanács a jelentés alapján — tekintettel arra, hogy közczélokra használták fel a kivágott fákat, elhatározta, hogy a város tulajdonát képező kivágott és még felnem használt fákat 200 koronáért átengedi a róm. kath. egyházközösség tulajdonába.

— **A tegnapi tüntetés és a tanács.** A rendőrfőkapitány a tegnapi esteli több súlyos sebesüléssel végződött tüntetésről részletes

és kimerítő jelentést terjesztett a tanács elé. A jelentésben a főkapitány elmondja, hogy 940 kefégyári munkás gyűlést akart tartani az Olajútóban, de ő ezt nem engedélyezte, amit különben a polgármester helyben hagyott. A munkások, kikhez még mintegy 500 más szakmabeli munkás is csatlakozott, mégis összegyűlekeztek, mire ő Vetéssy Mihály rendőrfogalmazót bízta meg a munkások feloszlásával. Vetéssy Mihály szavaival el is érte azt, hogy az egybegyűltek nyugodtan szétszörltek. A városba indultak nagyobb csoportokban és a városháza előtt mintegy 3000 emberre nőtt tömeg kövekkel dobálta meg őket, valamint a rendőreket, majd a városháza ablakait zúzta be. Látva, hogy a rendőrök elégtelen száma nem tudja megfékezni az izgatott tömeg rombolási szándékát, a katonaság segítségét vették igénybe. A tanács a főkapitány jelentését és tett intézkedéseit jóváhagyólag tudomásul vette és utasította a főkapitányt, hogy szigorúan járjon el azokkal szemben, akik nem idevaló illetőségűek és munkanélkül vannak.

A főkapitány eskütétele. Végül Gyula Debreczen új rendőrfőkapitánya a ma délelőtt tartott tanácsülésen tette le a hivatalos esküt. Az eskü letétel után Kovács József polgármester a tanács nevében meleg szavakkal üdvözölte az új főkapitányt és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a beléje helyezett bizalomnak eleget fog tenni és működésével előmozdítja a város rendészetének előhaladását. Majd a tanács tagjai üdvözölték az új főkapitányt.

Jönnek a fecskék. A balzsamos tavasz hírnökei egymásután érkeznek. A ragyogó napsugár langyos meleget áraszt szerte, az ég halványkékje tisztán mosolyog ránk, rügy fakad, virág nyílik, a levegőben pedig hosszú idő óta nem hallott bájos madárhangok köszöntenek. Szállingóznak már a tavasz igaz hírnökei, a fecskék s vidám csicsorgással foglalják el családi tűzhelyüket, mely minden esztendőben visszavonzza őket a messze Dél legbübajosabb vidékére is. Ma már megjelentek itt, közel az ismerős fecsképarók és hozzáálltak fészük reparaálásához.

A zenede matinéja. A zenede, amely most különböző osztályú növendékek tudását mutatja be, tegnap délelőtt a haladottabb növendékek közreműködésével matinét rendezett. Elsőnek Ueber Amadii lépett a dobogóra, aki Mendelssohn-nak egy dalát adta elő. Sáfrány Irén Chopin egy egy „Nicturme“-jának kiváló interpretálásával tűnt föl. A zongorán még Rózsa Ilona és Irinyi István nyújtottak kiválót. Ki kell emelnünk Egmann Margitot, aki Tóth Lajosnak egy „Berceuse“-t és egy „Impromptu“-ját kifejlett technikával és helyes stílusokkal játszotta. — A kisasszony valóban a legszebb reményekre jogosít. — A hegedű tanszak növendékei közül különösen kivált Hollaender Leo szép előadásával és a kis Nagel Zoltán. Gyulay Pál erős vonókezelésével tűnt fel. A gondokán Tóth János mutatta be ügyessé-

gét. Deutsch Szeréna szépen szavalt. Simonffy Lóna sok tapsot kapott. Tetszett a növendékekből alakult vonós négyes is. Az összes közreműködők csak dicséretet szereztek tanáraiknak, akik oly fáradhatatlan buzgalommal vezetik Debreczen jövő zenekedvelő nemzedékét.

A jótékony négyeslet gyűlése. A debreczeni jótékony négyeslet e hó 20-án d. u. 4 órakor a nőipariakola nagytermében választmányi gyűlést tart. A gyűlés egyetlen tárgya az árvabáznál megüresedett felügyelői állás betöltése.

Sikerült hangversenyben volt része Debreczen előkelőségének vasárnap este a katolikus gimnázium dísztermében. A magas színvonalon tartott műsor meghallgatására közönségünk — mondhatni — legelőkelőbb része zsufolásig töltötte meg az egyébként tágas dísztermet. A műsort Krause es. és kir. 39 ik gyalogezred karnagya vezetése alatt az ezred zenekar által előadott „Szent Iván-éji álom“ nyitotta meg. — Követte ezt dr. Szücs Miklós tartalmas felolvasása a jótékonyaságról. —

Dr. Irinyi Istvánné urnő remek technikájával zongorán előadott ábrándjával ragadta el a hallgatóságot. — Gyönyörködhetünk dr. Szücs Gézánné jól iskolázott kellemes eszenésű hangjában, Hoffmann József erőteljes énekében és Fábian Margit urhölgy remek hegedűjátékában. Mint különösen bájos jelenséget kell regisztrálnunk a kis Klebelsberg Margit gróf:ó szavalatát, ki ez alkalommal az „Első szerelmes levél“ című vig monologot adta elő sok bájjal és valódi művészi altüreokkal. A közönség szűnni nem akaró tapsal jutalmazta a kis művésznőt, kinek hatalmas virágkosár is nyújtatott fel, sőt virágésőben is részesült. A tapsból különben minden szereplőnek bőven kijutott s a közönség a legkellemesebb emlékekkel távozhatott.

Elmaradt sertésvásár. A mezőrendőrség arról értesít bennünket, hogy a fellépett sertésvész miatt a folyó hó 23-ára és 24-ére a hirdetett országos sertésvásár nem tartatik meg.

A Székely Társaság közgyűlése. A debreczeni Székely Társaság tegnap délelőtt 11 órakor tartotta évi rendes közgyűlését Pünköszt Ferenc elnöklété mellett Jogász- és tisztviselő-kör helyiségében. A közgyűlés tudomásul vette az évi jelentést, mely becses és érdemes munkálkodásról tesz tanúságot és a pénztárnoki jelentést, melyért Donogán Istvánnak köszönetet mondtak. A jövő évre közel 500 korona kiadást irányoztak elő. Végül Székely Ferenc alelnök tett részletes jelentést a május folyamán előadandó székely lakodalom ügyéről. A jelentés örvendetes tudomásul szolgált.

Az összedarabolt férj. Matyika Mihálynét, a rippai bastiális asszonyt, aki a férjét összedarabolta s a hullarészeket a Körösbe dobálta, beszállították a nagyváradi ügyészség fogházába. Már kihallgatta a vizsgálóbíró a bűnös asszonyt, aki a legnagyobb czinizmussal ismeri be szörnyűségos tettét, úgy, amint azt a minap leirtuk. A nyomozó hatóságok legnagyobb gondja volt, hogy a hullarészeket, különösen a fejet a Körösből kihalásztassa, hogy a személyazonosságra nézve minden kétséget eloszlassoz. A fejet eddig nem sikerült megtalálni, megtalálták azonban az egyik alsó kart, amelyre rá van tetovirozva Matyika Mihálynak a neve és katonáskodásának az ideje. Az érdekes korpusz delikti most már természetesen minden kétséget kizárólag megállapítja a szerencsétlen áldozat személyazonosságát. A Matyika Mihályné 13 éves szolgáját, akinek segítségével a bestiális asszony férje összedarabolt és dőzsábara kott hulláját a Köröshöz szállította, már a nyomozás kezdetén szabadon bocsátották.

Dóczy József sikerei. Dóczy József hírnemes dalköltőnk fényes sikert aratott az Arany János-társaságban tartott székfoglalójával s most meghívták őt Lugosra előadásának megismétlésére. Dóczy folyó hó 9-én tett eleget a megtisztelő meghívásnak. Mint a lugosi lapokban olvassuk, Dóczy Lugoson is elragadta a közönséget szellemes ötleteivel, rokonszenves modorával és költői szépségekben bővelkedő stílusával. Szerzeményei — írja a Délvidéki Lapok — egytől egyig költői lélekre, mély érzésre és finom műizlésre valló gyöngyei a magyar dalköltészetnek, amelyeknek értéke csak fokozódik, ha oly bensőséggel, oly andalító bájjal, oly érezenesen csengő hanggal adatnak elő, mint ezt dr. Mokcsay Gézánné urhölgytől hallani alkalmunk volt. Befejezésül Berdach Ernő vezetése alatt a gimnáziumi zenekar adta elő Dóczy egy igen kedvesen csengő keringőjét. A nagyszámu közönség úgy a szerzőt, mint a többi szereplőt élénk tetszésnyilvánításokkal halmozta el. Este a kaszinóban Dóczy tiszteletére társasvacsora volt, melyet reggelig tartó kedélyes táncmulatság követett.

Öngyilkosság a sir szélén. Egy sirja felé ballagdaló öregasszony ölte meg magát Nagyváradon. Özvegy Czegléd Jánosné 79 éves anyóka, aki a Körös-utca 62. sz. házában lakott, napok óta foglalkozott az öngyilkosság gondolatával. Hozzá tartozói ügyet se vetettek az öreg asszony beszédére, azt hitték, az élet sok keserősége beszél belőle. Tegnap este azután az anyó felakasztotta magát s mire tettét észrevették, halott volt. Végzetes tettének valószínűleg életuntság az oka.

Téglavető munkások mozgalma. A városi téglavető-telepnek 50-60 munkása tegnap d. e. gyűlést tartott az Otthon udvarán. Elnökké Molnár Andrást, jegyzővé Téglási Andrást választották meg. A gyűlés szónoka Gál István, a debreczeni szociálista párt titkára volt, ki közel két óras beszédben mondta el a nemzetközi szociálistizmus ezéjét. Beszélt a mindent kizsákmányoló tőkésokről, a munka rab-szolgáinak helyzetéről, a mai túrhetetlen állapotokról. — Végül egyesülésre szólította fel az elégedetlen munkásokat. Rövid eszmecsere után határozatba ment, hogy a téglavető munkások szervezetbe egyesünek, megszerkesztik kívánságaikat s ezeket, valamint helyzetüket a négy hét mulva tartandó nagygyűlésen alaposan megvitatják.

Kimustrált városi jószágok. A város tulajdonát képező jószágállományból az idén több ökröt és bikát mustráltak ki. A kimustrált jószágokat a baromvásárkor nyilvános árverésen adják el.

Elhagyott tárgyak árverése. A vasuti kocsikban és állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőrdöök, táskák, kalapok, esernyők, botok, ruha- és fehérműek stb. Debreczen állomás podgyász felvételi helyiségében f. évi ápritis hó 29-én d. e. 9 órakor kezdődő nyilvános árverésen el fognak adni.

A „senki“ Nagypál Illésék már lefeküdni készültek, a mikor zörrenést hallanak az eresz alól.

— Menjen ki apjuk, hátha a szalonnát akarják elvinni! — szól az anyjuk.

Az öreg nagynehezen felkászolódik, kimegy a szobából. Odakünn a sötét ajszakában nem lát semmit.

— Ki jár itt? — kiáltja.

— Senki! — válaszol egy rekedt hang.

— Akkor hát rendben vagyunk! —
dinaszti Nagypál Ilés és bebállag.

Régeire aztán nagyot bámult.

— Nincs szalona, mind ellopták.

A siránkozásra összegyűlt persze a szomszédság.

— Ki vihette el? Nem hallottak kon-
tek semmi neszt? — hangzanak a kíváncsi
kérdések.

— Hallani hallottunk — feleli Nagy-
pál Ilés. — De amikor kinéztem, oszt el-
kurjantottam magam, hogy ki jár itt, valaki
aszonta: senki.

A szomszédság csak elcsodálkozott, ki
lophatta akkor hát el a szalonát.

— **Elvi döntések ipari ügyek-
ben.** A kereskedelemügyi miniszterium

legújabb elvi döntései ipari ügyekben a
következők: Az iparossegéd elbocsátási
bizonyítványában a segéd erkölcsi mag-
viseletére vonatkozó megjegyzések, a mi-
niszterium határozata értelmében, csakis a
segéd egyenes kívánságára vehetők föl.
A gyártmányok „a la” megjelöléssel való
forgalombahozatala kihágást képez és az ipar-
kihágási törvény értelmében büntetendő. —
Kimondta továbbá a miniszterium, hogy
a bizományi ipart üzök a bizományi
üzlet minden ágával foglalkozhatnak s így
annak megjelölése, hogy milyen áruknak
bizományban való elárúsításával foglalkoz-
nak, nem kötelezhető. — A sztrájk. Töme-
ges munkabeszüntetés alkalmával a munka-
viszony főnállása vagy megszűnés és az
abból folyó jogkövetkezmények akképp bírál-
landók el, mintha az egyéni elhatározás és
cselekmény, mely a munkaviszonyra kihat,
nem a tömeges munkabeszüntetésnek (sztrájk)
lenne a következménye.

Tudomásul! Tisztelettel értesítem
az uri közönséget, hogy a tavasszi és
nyári időnyre nagymennyiségű leg-
újabb divatu, kitűnő minőségű angol
és francia szöveteim megérkeztek.
Kérem a tisztelt közönséget, látogassa
meg **Piac-utca 75. szám** alatt levő
üzletemet a gazdag választékú rak-
tat megtekintésére. Tisztelettel

Honig J.

— **Letzter József fényképészeti,
festészeti és fényképnagyítási műterme**
Piac-utca 44., dr. Ujfaluassy-ház.
Állandó fényképkészítés a műterem
kaupbejáratánál levő kirakatokban.

TÁVIRATOK.

A képviselőház ülése.

— A „Debreczen” eredeti távirata. —

(Érkezik d. u. 1/2 órákor.)

Budapest, április 18.

A képviselőház mai ülésén Perczel
elnök jelenti, hogy Nessi Pál interpellációt
jegyzett be a hus drágulása tárgyában.

A vármegyei tisztviselők fizetésrende-
zéséről szóló törvényjavaslat tárgyalására
törték át.

Hajdu Imre hosszasan foglalkozik a
javaslattal, melyet különben elfogad.

Szederkényi Nándor szintén elfogadja
a javaslatot és hangsúlyozza, hogy a városi
tisztviselők fizetését szintén rendezni kell.

Battyányi Tivadar gróf szintén elfo-
gadja a javaslatot. Hangsúlyozza, hogy a kis
exzitencziák helyzetén feltétlenül segíteni
kell. Tíz év előtt az állami tisztviselők fize-
tésrendezése alkalmából sok hiba történt,
ez volt oka, hogy új mozgalmat indítottak.

Polónyi Géza elfogadja a javaslatot,
de hozzát teszi, hogy sem a vasutasok, sem
az állami, sem a vasúti tisztviselők fizetés
rendezéséről jót mindaddig nem vár, míg
a szolgálati pragmatikát be nem hozzák.

Az ülés tart.

Öngyilkos főszolgabíró.

Nagybecskerek, április 18. Hor-
váth Zoltán főszolgabíró felesége,
aki Csinos József módosi ügyvéd
leánya, tegnap atyjához utazott és
megérkezése után aszobába bezár-
kózva, agyonlőtte magát. Tettét pil-
lanatnyi emezavarban követte el.

Orosz-japán háború.

Budapest, április 18. **Szent-Pétervár-
ról** távirják: Április 16 án 300 kozák főből
álló előőrs megtámadta Svangesungot. Hir
szerint az előőrsöket 5000 orosz követi.

Port Arthurból távirják az orosz
távirati főügynökségnek, hogy egy japán
czirkáló beleütközött a saját torpedójába
és elsüllyedt.

Tokióból távirják: Jamamota tengeré-
szeti miniszter táviratilag üdvözölte Togo
tengernagyot.

Elhunyt képviselő.

Budapest, április 18. **Dániel Márton**
országos képviselő meghalt.

Felrobbant bomba.

Barcelona, április 18. A főtéren, teg-
nap este 6 órákor felrobbant egy bomba,
de kárt nem tett.

Budapesti árutözsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása.

— Déli zárlat. —

— április 18

Készáru: esendes.

Buza áprilisra	7.75—7.76
Buza májusra	7.80—7.81
„ októberre	7.78—7.79
Rozs áprilisra	6.28—6.29
Rozs májusra	—
Rozs októberre	6.43—6.44
Tengeri májusra	5.09—5.10
Tengeri júniusra	5.22—5.23
Zab áprilisra	5.44—5.45

Felmondattott 8000 mm. rozs és 3000
mm. zab.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Hétfő, Katalin operett.
Kedd, Bob-hercege operett.
Szerda, Egyenlőség fantázia.
Csütörtök, Doktor ur bohózat.
Péntek, először Hajduk hadnagya
operett.

Szombat, másodszor Hajduk hadnagya
Operatt.

Vasárnap d. u. Szegény ifju története
színmű.

Vasárnap este, harmadszor Hajduk
hadnagya operett.

—
Takarodó. Beyerlein nagyhatású
drámája, a Takarodó, tegnap harmadizben
került színre telt ház előtt. Tegnap és
tegnapelőtt a berekedt Csiky helyett
Volkhard örmester szerepét Makó Lajos
játsszotta. Hirtelen vette át a szerepét és
megmutatta, hogy drámai színésznek is
bevaló. A közönség lelkesedéssel nézte
a kitűnő előadást.

A szerződészegő színészek ellen.

Nagyon érdekes az az átirat, amely színházi
dologban most érkezett Aradról. A kormány-
hoz intézendő fölrát, melyet Arad hozzája-
rulás s egyöntetűség kedvéért megküldött
Debreczen törvényhatóságának is, arról szól,
hogy azokat a rossz, szerződészegő színé-
szeket és színésznőket ideje volna már al-
posan ránczba szedni, vagy, hogy ha jobban
tetszik, keztyübe dudálni kioktatni, hivat-
losan szólva pedig ezt mondja a fölrát:

„Miután a színészegyesület tehetet-
len a szerződészegő színészekkel és szí-
nésznökkel szemben, vételesen f l a kor-
mány a színészegyesület törvényei közé
egy ilyen szakaszt: a nyugdíj jogosult-
ságát egyszer s mindenkorra elvesztő
az olyan tag, ki szerződészegést kö-
vet el.”

A fölrátot az aradiak azzal okolják
meg, hogy a fővárosban olyan sok a szin-
ház s annyi színészre van szükség, hogy a
vidéki színészek mind fölszabunak s a
„szegény vidéki igazgatók egymás után
mennek tönkre.” Ebből származik a baj,
hogy a vidéki jó színészeket mind fölviszik
a fővárosi színházak, a vidéki közönség
pedig mégis elsőrangú erőket kíván, mert a
„színházba nemcsak művelődni akar járni,
hanem művészetet is kíván látni”. A két-
ségtelenül érdekes fölrátnak az a kardina-
lis hibája van, hogy egyoldalú.

Csak a szerződészegő színészek ellen
fordul a nélkül, hogy üldözni kívánná a
szerződészegő igazgatókat is. A védekezés
pedig ebben az irányban sokkal fontosabb
és sokkal hatékonyabb lehetne. A színész-
egyesületnek van hivatalos lapja, amelyben
az összes szerződések publikáltatnak. Ki
kellene tehát mondani, hogy az a színigaz-
gató, aki a hivatalos lapban közzétett szer-
ződéssel elszerződött színészt a szerződési
időszakra elszerződött, büntetéssel sújtatik.
Kétségtelenül nehéz és az egész közönséget
érelklő kérdés, amelynek megoldásával ma-
posan foglalkozni kell az illetékes ténye-
zőknek.

Gyilkos katona.

— Saját tudósítónktól. —

— április 18.

Mehala és az u. n. Ronáz-telepítvény
között borzalmas gyilkosság történt, mely-
nek minden fázisa arra enged következtetni,
hogy a gyilkos bestiális szándékból ölte
meg áldozatát. Az eset részletit a követ-
kezők: Szabó Julia mehalai magánzó-
kinek házában lakott Milován János dohány-
gyári munkás 13 éves Anna nevű leányával,
megkérte a leányt, hogy menjen a mezőre és
szedjen ott egy kosárral csalánt, melyet
otthon összevegdalva a baromfi etetésére
fognak felhasználni. A leány d. e. 10 óra
tájban ment el hazulról és többé nem tért
vissza.

Délelőtti 11 és 12 óra közt néhány mezei
munkás a mehalai határból mintegy 200
lépésnyire egy fűzfa alatt egy 13—14 éves
közötti leány borzasztóan megcsontított holt-
testére bukkantak. A szerencsétlen leány a
nyakán tátongó sebbel, arccsal lefelé feküdt
a földön. Ruhái össze-vissza voltak tépdeseve,
ami arra enged következtetni, hogy a gyil-
kos erőszakot akart elkövetni rajta. A holt-
testet bevitték a mehalai község házára, hol
személyazonosságát csakhamar megállapí-
tották.

A munkások, kik a holttestet megtalál-
ták, elmondták, hogy a délelőtt folyamán a
39 ik gyalogezred egyik százada gyakorlatot
zott arra felé és mikor a katonák haza vo-
nultak, egy közlegény vissza maradt, aki
mintegy tíz percz mulva a század után fu-
tott. Ruhája mintha vérrel lett volna összefecs-
kendezve.

Hogy a gyilkosságot katona követi tta

el, erre enged következtetni az a körülmény is, hogy a szerencsétlen teremtés nyaka nem éles szerszámmal lett levágva, hanem a gyilkos valószínűleg oldalfegyverével beleszúrta az áldozat nyakába és a gégejét a szó teljes értelmében kiszakította és a közeli kútnál — melynek vályulijában levő víz véres — megmosakodott, aztán utána futott társainak. Gyalázatos szándékát nyilván csak azért nem hajhatta végre, mert abban bizonyára megzavarták.

A holttestet a temető halottas házába szállították, hol azt Szigeti Henrik dr. törvényszéki orvos Kotócz Pál vizsgálóbíró jelenlétében felboncolta. A tettes kézrekerítése érdekében a csendőrség mozgósította egész apparátusát.

VEGYES HIREK.

* **Az istentagadó.** Följegyzésre méltó incidens történt a szegedi büntető járás-bírósnál. Csouka Elemér kir. aljárásbíró hivatali helyiségében folytatták a tárgyalást annak a bűnügynek, amelyet Gyürey Rudolf nyomdai gépmester és társai ellen hivatalból indítottak meg a Várnay L. czégnél alkalmazott nyomdászok ellen elkövetett személyes szabadság megsértése címén. A tárgyalásra tanúképpen volt beidévezve Lambich Emil papirkereskedő is, akit esküre bocsátott a bíróság. Az eskünél a következő dolog történt:

A bíró (a tanuhoz):

— Tegye a jobb kezét a szívére és mondja utánam az esküt.

A tanu az utasítás értelmében eszelkedett.

A bíró (a tanuhoz): Éa, Lambich Emil...

A tanu: Éa, Lambich Emil...

A bíró: ... esküszöm a mindenható és mindentudó Istenre...

A tanu: Kérem én nem ismerem az Istent, én ateista vagyok és így nem is esküdhetek az ő nevére.

A bíróság erre elállott a tanu megesküdtetésétől, hanem a helyett szent fogadalmat vett ki tőle vallomásának megerősítésére.

* **Egy engedélyhez nyolcz tilalom.** Caxe dr. érdekes cikket irt a dohányzásról a Revue ben. A cikk arról szól, hogyan lehet a dohányzást teljesen ártalmatlanná tenni. A legegyszerűbb és legbiztosabb mód természetesen az, hogy — le kell szokni róla. Ezt azonban már legalább is ezerszer annyi ember próbálta, mint a hányak — csakugyan sikerült. Caxe dr. tehát azoknak ad megszívlelni való tanácsot, akiknek ez nem sikerült. Akik egészségesek akarnak maradni, de füstölni is akarnak. Caxe dr. ezt az egy dolgot megengedi nekik, de az engedelmet körülhatárolja — nyolcz tilalommal. Ez a nyolcz paragrafus a következő:

1. Erős szivart szívni nem szabad.
 2. Rosz szivart szívni nem szabad.
 3. A szivart csak a közepéig szabad elszívni.
 4. A kialudt szivarra újból rágyújtani nem szabad.
 5. Zárt helyen sokat füstölni nem szabad.
 6. A szivar végét rágni nem szabad.
 7. Olyan szivarszipkát kell használni, amelyben pamutból készült kis szita van. Ez megrostálja a füstöt, a nikotin nagy része rája rakodik és így ártalmatlanná lesz.
 8. Otthon csak lehetőleg hosszuszáru pipából szívjon az ember. Ez még a leg-egészségesebb füstölő szerszám.
- Ezt a nyolcz paragrafust Caxe dr. szerint táblázza be minden szivarozó szívébe.

IRODALOM.

A magas Tátra és a szepesi középhegység. Irta: dr. Posewitz Tivadar. 2-ik kiadás. Ara Baedeker-kötésben 4 ko-

rona. A közismert neves szerző, mint egyik legalaposabb ismerője hazánk páratlan szépségű hegyesorsójának: a magas Tátrának, — teljes részleteséggel s mindenre kiható figyelemmel megírt művével mindazoknak, kik a magas Tátrát hosszabb-rövidebb időre felkeresik, ugy kisebb kirándulásokra vonatkozólag, mint turistikai tekintetben is, minden irányban és az egész Szepesség területén a legmegbízhatóbb és nélkülözhetetlen kalauzul szolgál. A gondos szerkesztés már az első kiadás alkalmával népszerűvé tette e művet, a mostani 366 oldalra terjedő 2-ik kiadás értékét pedig fokozzák a számos ábrák, valamint a következő tájékoztató térképek és tervek: I. Térképek: Vasuti térkép: a könyvvezimlap előtt. A Szepesség turistatérképe 1: 600 000 a tartalomjegyzék után. A magas Tátra térképe 1: 100 000. a könyv végén. Stracsnai völgy 1: 50 000 234. lap mellett. Királyhegy 1: 100 000 231. lap mellett. Iglófürdő és környéke 1: 150 000 244. lap mellett. Felső Hernádszoros 1: 50 000 264. lap mellett. Alsó Gölniczvölgy 1: 150 000 272. lap mellett. Branyiszko-hegység 1: 150 000 288. lap mellett. Lőcse-lublói hegység 1: 150 000 300. lap mellett. Dunajecz folyó áttörése 1: 40 000 340. lap mellett. 2. Barlangok tervrajzai: Béla cseppkőbarlang 94. lap mellett. Dobsinai jégbarlang 228. lap mellett. Aggteleki cseppkőbarlang 358. lap mellett. A mű minden hazai könyvkereskedés útján, ugyszintén a kiadónál Maurer Adolf könyvkereskedőnél Kassán szerezhető meg, s 4 K., 45 fill., előleges beküldése esetén ajánlott keresztkötés alatt bérmentesen küldetik meg a megrendelőnek.

A „Zenélő Magyarország“ zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent XI-dik évfolyam 8-dik füzeté a következő szép zenemű újdonságokat közli: I. Gerber Jenő „Jaj de busna szól a harang Tihanyba“ magyar dal. II. Greizinger—Bihari kesergője, magán hegedűre átírva. III. Erdélyi Palat Leó „Dori von freischmecker“ Budapesti konfiskált szenzatiós kuplé, magyar és német szöveggel. IV. Lwoff Sándor „Orosz hymnusz“, Russische Nationalhymne. Ily gazdag tartalommal jelenik meg a minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zenemű folyóirat minden egyes füzeté, ugy hogy előfizetői az érdemesebb zeneműveket, melyek az év leforgása alatt megjelennek a havonta kétszer megjelenő füzetekben kapják. Előfizetési ára: egész évre 24 füzetre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 6 füzetre 3 korona. Előfizetheti a most folyó II. évnegyedre, valamint az előző évnegyedekre is a „Zenélő Magyarország“ (Klöckner Ede) zenemű kiadóhivatalában Budapesten, VIII. József-körut 22/24, hol egyuttal minden nyomtatásban megjelent zenemű a legolcsóbban megszerezhető.

INGATLANOK FORGALMA.

Kézér János és neje Bódi Borbála veszik a debreczeni 2421. sz. tjkvben 5016—b. 7. hrsz. alatt foglalt 300 négyszögöl Vargakerti szőlőt Kelemen Ferencz és neje Niházi Karolinától 1320 kor.

Pálinkás Mihály és neje Kováty Rozália veszik a debreczeni 332. sz. tjkvben foglalt Csillag-utca 30. számú házat Nagy Mihály és neje Temesvári Zsuzsánától 5600 kor.

Tóth József és neje Perge Juliánna veszik a debreczeni 7369. sz. tjkvben foglalt 2 hold 5 négyszögöl ujosztású földet Gellén Sándor és neje Somogyi Máriától 1900 kor.

Özv. Buglyó Fülöpné Kunkli Erzsébet veszi a pusztá nagyhegyesi 1. sz. tjkvben 1. a.—2. a.—4. sz. hrsz. a. foglalt 3 hold tanyaföldet kiskoru Steinfeld Istvántól 2400 koronáért.

Lós Mihály és társai veszik a pusztá nagyhegyesi 1. sz. tjkvben 1. a.—2. a.—20. hrsz. a. foglalt 7 hold 824 négyszögöl tanyaföldet kiskoru Steinfeld Istvántól 6012 kor.

REGÉNYCSARNOK.

A boldogság.

— Francia regény. —

7

Azonkívül nem is látta már három-négy év óta s nem tudott róla eleget beszélni arra, hogy jó lelkiismerettel ajánlhassa férjül bármely fiatal leánynak is, anélkül kevésbé éppen Mariánnának, kit mindenekfelett becsült, tisztelt, mint kiválóan derék hölgyet s kihez rokonszenv, hála s keresztatyai címen némi rokonság is csatolta őt.

Első felindulása következő feleletre ösztönöz:

— Édes Gaucher barátom! Ön oly feladatot tűz előmbé, melynek én teljességgel nem bírok megfelelni. Magamon sem tudván soha segíteni, hogyan tudnék másokat elősegíteni. oly igen kényes ügyben, minő a házasság?

Különben is az ön terve kevésbé kivihetőnek tetszik előttem. Elvétetni fiával Chevreuse kisasszonyt!

Ön ugy látszik, feledé, hogy ő már huszonöt éves s alkalmasint Fülöpöt is igen fiatalnak fogná találni magához és még azt sem tudom, ha egyáltalán nem határozta-e el azt, hogy férjhezmenetel által nem köti le szabadságát.

Tőle megkérdezni, hogy miként gondolkodik e tárgy felől, ugy hiszem, oly kiméletlenség volna részéről, melyet elkövetni irányában még nem találok magam elég öregnek...

— Vén bolond! — kiáltott fel magában André Péter, félbeszakítva a levélírást — ugyan miket irsz te itt össze-vissza?

Gaucher csak kinevetne téged. Ő már túl van a hatvan éven s azt hiszi, mindenki az ő korában van...

Aztán különben is hazugság, amit beszélsz! Miért ne beszélhetnél te szerelemről s házasságról keresztleányoddal? Bizonytal nem haragudnék meg azért, ha látná, hogy boldogításával foglalkozol s pirulás és minden zavar nélkül fogadná közleményedet s nyilvánítaná, hogy igen is látni óhajta az ajánlott kérést.

S még más ága is van a dolognak: ha később tudomására jutna, hogy te azon voltál, elodázni azt a háztól... ugyan mit gondolna felőled? Nem, nem, e levelet nem kell elküldeni. Azt fogom írni, kénytelen lévén néhány napra elutazni, arra kérem Gaucherékat, válasszanak maguknak más közbenjárót...

V.

André Péter széttépte levelét, de midőn másikat akart írni, eszébe jutott utána számítani, hogy levele csak holnap fog elindulni Failleből, hogy beltelik két nap, míg Párisba ér s hogy a Fülöp elindulása napján s tán pár órával utrakelése után hordják ki a postánál s szolgáltatók kézhez. Tehát igen késő volt már tagadó választ adni és Gaucher János kicsikarta beleegyezését.

Belenyugodott végre s kiment a Gouvre partjára, hogy elverje bosszuságát egy üdítő sétával e kellemes réten, melyet a tiszta, átlátszó folyó szel át. Innét a folyó melletti vad bokrok által elfedve, pillantotta meg Mariánnát s látta elhaladni, mint az már elég gyakran megtörtént, a nélkül, hogy a legkevésbé is megzavarta volna a kedélyét. Ez alkalommal a leány megjelenése nagy izgatottságba hozta s ahelyett, hogy barátságosan jó reggelt kívánjon neki s üdvözölje őt, elrejtőzött a bokrok mögé s kissé gúnyos keserűséggel kezdte önmagát s érzelmeit bírálgatni.

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma, hétfőn, április hó 18-án, bérlet 165-ik sz. „C”

KATALIN.

Eredeti operette 3 felvonásban

Holnap, kedden április hó 19-én,

BOBERCZEG.

Regényes nagy operett 3 felvonásban.

**Tavaszi és nyári
Ujdonságok!**

Kardos László
üzletében.
Debrecen Kossuth-u. 9.

Az üzlet jó hírnevéhez méltó művészi, izléses és színtartó nőruhák mosók, — Satinok, Levantínok, — Ajourok, Batistok, Duchesek, fehér Pique és selyem-sző etek, — Zefírek.

Államilag vizsgált Lucerna, Répa, konyhakerti és virágmagvak, Valódi „Elefánt” mosópor, leg-
jobb szobapadló és bútorkapcsoló kapható

KOHN HENRIK

fűzer-, festék és ásványvíz nagykereskedésében. gróf Degenfeld-tér.

**Szőnyegek,
CSIPKE-FÜGGÖNYÖK,
Bútorszővetek,
DIVÁN-TAKARÓK,
STÓROK**

Szővet- és plüss-függönyök,
Linoleum és Bőrvászon
kocsi-takarók

a legnagyobb választékban kaphatók

AZ
ÚJ SZÖNYEGHÁZBAN
DEBRECZEN,
Kossuth-utca 11. szám.

**Kiváló szerencse Töröknél!
Felülmúlhatlanul**

kedvez főáruháznak a szerencse. Rövid idő alatt 15 millió korona nyereménynél többet fizettünk nagyrabecsült vevőinknek; csak a legutóbbi időben is

a legnagyobb nyereményt és pedig:

a 605.000	koronás nagy jutalmat az 57.080 számú sorsjegyre,
a 100.000	a 74.366 sz. sorsjegyre
a 100.000	az 52.528 „ „
a 100.000	a 91.780 „ „
a 90.000	a 109.780 „ „
a 90.000	a 83.610 „ „
a 90.000	a 92.787 „ „
a 80.000	a 83.061 sz. sorsjegyre
a 70.000	a 81.161 „ „
a 70.000	az 5.498 „ „
a 60.000	az 51.613 „ „
a 60.000	a 76.347 „ „
a 50.000	a 4.036 „ „

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt. Ajánljuk emélfogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. A most következő magy. kir. szabadalmazott 14. osztálysorsjátékában újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény

jut és összesen egy hatalmas összeget,
14 millió 459.000 koronát

sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt.

**A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben
1.000.000 korona**

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 à 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 1 à 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000 korona és még sok egyéb; összesen **55.000, nyeremény és jutalom 14 459.000 korona összegben.**

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:
1/8 eredeti sorsjegy frt — 75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.— 1/2 eredeti sorsjegy frt 3 — vagy kor. 6.—; 1/1 eredeti sorsjegy frt 6 — vagy kor. 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjlanul, Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk **f. é. április hó 24-ig** bizalommal hozzanak beküldeni.

TÖRÖK A. ÉS T. SA

BANKHAZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték-üzletel:

Központ: Teréz-körút 46/a. I. fiók: Vaczi-körút 4/a.
II-ik fiók: Múzeum-körút 11/a. III fiók: Erzsébet-körút 54/a

Rendelőlevél levágandó. TÖRÖK A. ÉS T. SA bankháza Budapest.

Kérek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyét a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget korona összegben { mellékelem bankjegyekben (bélyegekből).
postautólvánnyal küldöm } A nem tetsző
utánvételezni kérem } törölnö.

Pontos cím:

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel 10 szögig 4 kr. 8 fillér.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. hatyú gyógyszerár által. Majna Frankfurt.

SZÓDAVIZ GYÁRTÁSHOZ szükséges jókarban levő gép kedvező fizetési feltételek esetleg részletfizetésre is eladó. Czim a kiadóhivatalban.

A LAMPRECHT-féle főközletben elárusítóné kerestetik. Bővebb értesítés Piacz-u. 62. sz. sütődében, Schneider Mihály sütőmesternél.

ISKOLÁZOTT kanári madarak, egy és két évesek kaphatók 16 és 20 koronáért darabja. H-Szoboszlón. B. K. S. Wágner János urnál.

Értesítés

A debreczeni ev. ref. egyház presbyteriuma tudomására hozza az ev. ref. egyház tagjainak, hogy az egyházi adó és közalapi járulék az 1904. évre ki van vetve s az adókiivetési munkálat az egyházi számvevői hivatalban közszemlére ki van téve, hol az a hivatalos órák alatt ez évi április hó 11-ik napjától kezdve ugyanezen hó 19-ik napjának délután 5 órájáig bárki által megtekinthető.

Ezen az adókiivetési munkálatnak megtekintésére tehát azzal hivatnak fel egyházunk tagjai, hogy aki a kivétést magára nézve helytelennek találja, vagy bármi okból helyesbítésre jogot formálni vél, ez iránt az egyházi törvények 251. §-a értelmében a fent kitett idő alatt az egyházi számvevői hivatalnál (Egyházter 17. szám) a hivatalos órák alatt felszólamlását akár szóval, akár írásban megteheti, — későbbi felszólamlásnak hely nem adatván.

Kelt Debreczenben, az ev. ref. egyház presbyteriumának 1904. évi április hó 4-én tartott üléséből.

A presbyterium.

Eladó.

Kossuth-utczai 43-ik számú ház eladó.

Dr. Borzsovay Jenő
ügyvéd, Csapó-u. 4

BOLTHELYISÉG

azonnal kiadó, Kossuth-utca 15. szám, szemben a gyógyszer-tárral. — Ugyanott értekezhetni.

Hartstein Kálmán

Magyar kir. államvasutak gépgyára vezérnökökének kerületi képviselője.

Debreczen, Piacz-utca 83-dik szám.

A tavaszi idény elérkezével a n. é. gazdaközösség szives figyelmét felhívja a fenti képviselet a magyar kir. államvasuti gépgyár most újonnan készült gőzesapító gépeire, fűkaszáló, arató és egyéb gépeire.

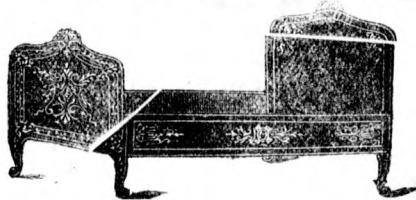
Ugyanott a legjobb minőségben kaphatók: vetőgépek, szénagyűjtők, kontolyozók, roták, ekék, malomberendezések, olajsajtók és gépek; esőplésre készű, legújabb gépalaj, gépsziradékok, szijak és mindenemű gépkatrészek. Első rendű oróakarmány. Roman és Portland cement zsák és vagon számára.

Kiváratra részletes felvilágosítást készséggel nyújt a fenti képviselet.

Fáy Bertalan

gazdasági gépműhelye, Rákóczy-utca 34. szám

Elvállal a legelőbb ár mellett mindenféle gépek és eszközök javítását, pontos és gyors kiszolgálást nyújt.

Méhészeti cikkek különlegességei. Kerti padok és vasbutorok; kertészeti szerszámok. Épület és bútorgyártások. Gazdasági felszerelések. Gyermekkoszlik egyszerűen a legdiszesebb kiállításban. Fürdőáradak és jég szekrények legelőbbben beszereshetők.

Tóth Gyula,
vas nagykereskedő,
Piacz-utca 20 és 27. szám.

Tavaszi idényre.

Az általam leggondosabban összeállított s tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerárumban.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczár.
Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota.)